

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 86/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a zo sudcov Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 182/2017 a pod sp. zn. 7 Cdo 4/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 182/2017 a pod sp. zn. 7 Cdo 4/2019 **b o l o p o r u ř e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur** , ktoré mu **j e** Najvyšší súd Slovenskej republiky **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške **680,74 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 182/2017 a pod sp. zn. 7 Cdo 4/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu v napadnutom konaní konať, zároveň žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 eur.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 86/2021-11 z 23. februára 2021 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní o dovolaní podanom 26. júna 2017 proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 171/2016 z 31. mája 2017. Sťažovateľ poukazuje aj na priebeh konania pred súdmi nižších stupňov, ktoré trvá od roku 2010, v rámci ktorého najvyšší súd ako dovolací súd dvakrát zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu. Z dôvodu porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov súdmi nižších stupňov bolo sťažovateľovi nálezom č. k. I. ÚS 530/2016-29 z 9. novembra 2016 priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur.

4. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) ako súd prvej inštancie 13. októbra 2017 predložil najvyššiemu súdu súdny spis na rozhodnutie o dovolaní, vec bola vedená pod sp. zn. 7 Cdo 182/2017. Najvyšší súd prípisom z 25. októbra 2018 vec vrátil okresnému súdu ako predčasne predloženú pre nezaplatenie súdneho poplatku. Okresný súd vyzval sťažovateľa 12. decembra 2018 na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ uhradil súdny poplatok 3. januára 2019. Po opätovnom predložení veci okresným súdom 14. januára 2019 bola vec na najvyššom súde vedená pod sp. zn. 7 Cdo 4/2019. Uznesením č. k. 7 Cdo 4/2019 z 27. januára 2021 najvyšší súd rozhodol o podanom dovolaní, zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Predmetné rozhodnutie bolo okresnému súdu doručené 5. marca 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že neefektívnym postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv. Najvyšší súd v dovolacom konaní nepostupoval bez prietahov, keďže dovolanie bolo podané 26. júna 2017, pričom do podania ústavnej sťažnosti o ňom po viac ako troch rokoch nebolo meritórne rozhodnuté.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

6. Najvyšší súd prostredníctvom podpredsedníčky JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., k ústavnej sťažnosti uviedol, že ponecháva rozhodnutie o ústavnej sťažnosti na úvahe ústavného súdu a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. K jej vyjadreniu bolo pripojené aj vyjadrenie predsedu senátu 7C JUDr. Ľubora Šeba, ktorý poukázal na vysokú zaťaženosť predmetného senátu,

ako aj na časté personálne zmeny v jeho zložení, čo nepochybne malo vplyv na dĺžku dovolacieho konania.

III.2. Replika sťažovateľa:

7. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol:

- a) vyjadrenie najvyššieho súdu ničím nespochybnilo vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, pomenovanie príčin vzniku prietáhov spočívajúcich v zaťažnosti a personálnych zmenách nie je účelom podanej ústavnej sťažnosti, jej účelom je odstránenie nežiaduceho stavu a jeho náprava,
- b) opätovne poukázal na povahu veci, rozhodovanie o nároku na náhradu škody za nezákonne vedené trestné konanie, ktorá si vyžaduje rýchly postup súdov, opačný prístup vedie sťažovateľa k pochybnostiam o napĺňaní dikcie čl. 1 ods. 1 ústavy,
- c) pre najvyšší súd nešlo o novú vec, rozhodoval už v poradí štvrtý raz, trikrát vo veci vyniesol kasačné rozhodnutie,
- d) sťažovateľ netrvá na nariadení ústneho pojednávania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu okresného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

9. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v porušení jeho základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívneho postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP

v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. Ústavný súd uvádza, že konanie na dovolacom súde vedené pod sp. zn. 7 Cdo 182/2017 a následne pod sp. zn. 7 Cdo 4/2019 hodnotí ako jeden celok, keďže ide o rozhodovanie o dovolaní podanom sťažovateľom 26. júna 2017, o ktorom bolo meritórne rozhodnuté uznesením č. k. 7 Cdo 4/2019 z 27. januára 2021. Celková dĺžka dovolacieho konania je teda tri roky a sedem mesiacov. Z celkového času dovolacieho konania sa spis nachádzal mimo dosahu najvyššieho súdu iba v období od 25. októbra 2018 do 14. januára 2019.

13. Z hľadiska faktickej a právnej zložitosti veci nebola vec indikovaná ako náročná, pričom bolo potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že v prejednávanej veci rozhodoval dovolací súd už tretíkrát. Sťažovateľ podal dovolanie prvýkrát proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 617/203-247 z 18. novembra 2013, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 145/2014 z 27. októbra 2014. V poradí druhé dovolanie podal sťažovateľ proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 6 Co 830/2014-277 z 19. januára 2015. Najvyšší súd uznesením č. k. 7 Cdo 262/2015 zo 16. marca 2016 zrušil rozsudok odvolacieho súdu. Tretie dovolanie, o ktorom najvyšší súd konal v rámci napadnutého konania, podal sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 Co 171/2016 z 31. mája 2017, dovolací súd o ňom rozhodol uznesením č. k. 7 Cdo 4/2019 z 27. januára 2021.

14. Povaha veci v zmysle judikatúry ESLP zohľadňuje aj kritérium významu konania pre sťažovateľa, t. j. čo je pre neho v stávke. Ústavný súd tu poukazuje na závery nálezu sp. zn. I. ÚS 530/2016 vydaného v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal zbytočné prietahy v odvolacom konaní súvisiacom s prejednanou vecou: „Vzhľadom na právnu neistotu (sťažovateľ vyvodzuje svoj nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy z toho, že uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I bol nezákonne trestne stíhaný, neskôr bol oslobodený spod obžaloby) je podľa ústavného súdu význam a výsledok sporu pre sťažovateľa nepochybný.“

15. Ústavný súd nezaznamenal, že by správaniu účastníkov konania, resp. správaniu sťažovateľa, bolo možné pričítať vznik prietahov v konaní. Najvyšší súd rok po podaní dovolania identifikoval, že nebol uhradený súdny poplatok za dovolanie, sťažovateľ poplatok za dovolanie uhradil na výzvu súdu bezodkladne.

16. Postup najvyššieho súdu nemožno hodnotiť ako efektívny a plynulý. Rok po podaní dovolania najvyšší súd vrátil súdny spis okresnému súdu z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, pričom počas tohto obdobia nevykonával žiadne úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu. Po zaplatení súdneho poplatku a opätovnom vrátení spisu najvyššiemu súdu došlo k meritórnemu rozhodnutiu až po uplynutí dvoch rokov. Ústavný súd identifikoval, že dovolací súd vo veci rozhodoval už tretíkrát, pričom prvé dve rozhodnutia o dovolaní boli vydané približne po roku od vydania rozsudku odvolacieho súdu. V poradí tretie dovolacie konanie trvalo tri roky a sedem mesiacov, a to bez ospravedlniteľného dôvodu. Rovnako je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že pre dovolací súd nešlo o vec novú. Celková doba konania na dovolacom súde trvajúca viac ako tri a pol roka je v tomto prípade neprimeraná. Najvyšší súd v napadnutom konaní porušil základného právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

17. Hoci ústavný súd zistil, že postupom najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, neprikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, pretože označená vec už bola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa najvyšším súdom rozhodnutá a súdny spis bol vrátený okresnému súdu.

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

18. Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom najvyššieho súdu je argumentácia sťažovateľa zhodná s argumentáciou uvedenou k čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré je špeciálnym ustanovením zakotvujúcim základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom ústavný súd už judikoval, že prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, iba ak by namietané porušenie práva dosahovalo takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 242/07). S ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ napáda dovolacie konanie, ktorého dĺžka je neprimeraná, avšak nedosahuje intenzitu extrémnych prietahov v konaní, v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní ústavný súd nevyhovел podanej ústavnej sťažnosti (výrok 4).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

20. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že napadnuté konanie trvajúce viac ako 3 a pol roka prebiehalo pred dovolacím súdom už tretíkrát, pričom ostatným rozhodnutím najvyššieho súdu bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec vrátená späť na ďalšie konanie, teda v čase rozhodovania spor nie je právoplatne rozhodnutý. Na druhej strane je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 530/2016-29 z 9. novembra 2016 bolo vyslovené porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 (konanie, ktoré bezprostredne predchádzalo napadnutému konaniu) a priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur. Prietahy v konaní zapríčinené nečinnosťou najvyššieho súdu odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľovi vo výške 1 000 eur, ktoré je mu najvyšší súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 2).

VI. Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 680,74 eur.

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je vo výške 177 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,62 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je vo výške 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 (vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu), čo spolu činí sumu 567,28 eur. Právny zástupca je subjektom registrovaným pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) ako jej platiteľ, preto bola výsledná suma zvýšená o príslušnú sadzbu DPH.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2021

Libor DULÁ
predseda senátu